No. 181 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 1 Augustus.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 29sten Julij.

Gisteren ten een ure heeft, niet in de Champs Elysées, maar op de Tuilerien, de uitdeeling der eeremedailles aan de bekroonde fabrikanten plaats gehad. Meer dan 800 derzelven werden in de zaal der maarschalken toegelaten, waar de koning, omgeven van zijne familie, zelf de eereblijken uitdeelde, nadat de baron *Thenard* eene korte aanspraak had gehouden, welke de koning met eenige woorden beantwoordde, die door de aanwezende fabrikanten luide werden toegejuicht.

Heden de laatste dag der julijfeesten, is aan de openbare vermakelijkheden gewijd. Reeds ten zeven ure des morgens stroomde de menigte naar de zijde der Champs Elysées. De hoofdstad geniet tot heden de volmaaktste rust. De vrees intusschen voor nieuwe onlusten ter gelegenheid dezer feesten, hebben vele vreemdelingen doen besluiten om dezelve niet bij te wonen en Parijs te verlaten.

— Door de oppositie is reeds een geruimen tijd verbreid, dat de koning, of zoo als men het noemt, de hofpartij, van het ontwerp zwanger ging, om de tegenwoordige ministers van het linker centrum door andere uit het regter centrum te vervangen. Thans beweert men van die zijde, dat dit plan tot rijpheid moest komen, toen men eene onverwachte zwarigheid ontmoet had. Als grondslag der nieuwe combinatie had men aan den heer *Guizot* de portefeuille van de buitenlandsche zaken aangeboden, doch deze had geantwoord dat het kabinet aan welks hoofd hij stond, zich niet zou kunnen staande houden, zoo niet de heer *Thiers* daarvan tevens deel uitmaakte; de heer *Guizot* had daarbij gevoegd, dat de komst van den heer *Thiers* in het kabinet niets bezwarends meer had; de coalitie was ontbonden, en met den heer *Thiers* te kiezen, zou het niet meer schijnen, dat men voor bedreigingen zwichte. Hetgeen nu desaangaande verhaald wordt, zou tot bevestiging moeten strekken van het voor eenige dagen geloopen hebbende gerucht, dat er eene verzoening gesloten was tusschen de heeren *Guizot* en *Thiers*, [illegible] verwacht. Van de zijde [illegible] zou men intusschen nog niet hebben kunnen besluiten om den heer *Thiers* in de nieuwe combinatie op te nemen.

— De koning zal in de volgende week het kasteel van Eu betrekken.

— Van de afgevaardigden rekent men, dat er nog slechts ongeveer 150 in de hoofdstad gebleven zijn.

— De aartsbisschop van Parijs bevindt zich tegenwoordig gevaarlijk ongesteld.

— De gouverneur der bank, de graaf *d'Argout*, is gisteren naar Londen vertrokken. Men spreekt steeds van een voorschot van omtrent 50 millioen door de bank van Frankrijk aan die van Engeland te doen, door middel van eenige voorname parijsche bankiershuizen.

— Het nommer van de *Gazette de France* is heden in beslag genomen.

— Men verwondert zich, dat onze gezant te Londen de heer *Sebastiani*, bij de tegenwoordige gewigtige zaken in het Oosten, zich [illegible]. Geruchten omtrent zijne vervanging blijven altijd in omloop.

— Het dagblad *le* [illegible] is door den heer *de Conny*, namens het regter centrum der kamer, gekocht geworden. Men spreekt ook van de aanstaande verschijning van een nieuw blad, *le Pays*, dat in den geest der behoudende partij zou geschreven worden.

— Men verzekert, dat de admiraal *Duperré* bevelen naar Cherburg gezonden heeft, om onmiddellijk een vaartuig naar het eskader van den admiraal *Baudin* in de golf van Mexiko af te zenden, met last aan den admiraal om met zijne scheepsmagt terstond naar Frankrijk terug te keeren en alleen een oorlogsvaartuig voor de ontvangst der schadevergoeding achter te laten. Men wil ook, dat het blokkade-eskader van Buenos-Ayres zou terug ontboden worden. Beide maatregelen zouden genomen zijn ten gevolge van de zich meer en meer verwikkelende zaken in het Oosten. Men vreest steeds, dat Rusland, krachtens het traktaat van Unkiar Skelissi, zal tusschen beide komen en dat deze scheepsmagt bij mogelijke vijandelijke gebeurtenissen niet sterk genoeg zou zijn.

— Uit Toulon verneemt men dat aldaar door den telegraaf het bevel ontvangen is om de beide linieschepen *Algiers* en *Marengo*, waaraan sedert twee jaren gearbeid wordt, gereed te maken, om dienst te kunnen doen. De drie op de reede liggende schepen *Montebello*, *Diademe* en *Santa Petri* werden nog dagelijks van het noodige tot de volkomen uitrusting voorzien. De minister had belast hun vertrek naar den Levant te bespoedigen. De korvet *Victorieuse* zou zich den 25sten zeilree maken, om de aanstaande komst dier schepen aan den admiraal *Lalande* aan te kondigen. In de bureaux van het ministerie van marine wordt reeds gezegd, dat indien Frankrijk verpligt is eene zoo aanzienlijke scheepsmagt te blijven onderhouden, de gestemde tien millioenen spoedig ontoereikend zullen zijn.

— Men heeft heden over Toulon en Marseille geen nadere tijdingen uit het Oosten ontvangen.

— Bijzondere brieven uit Madrid sedert twee dagen alhier ontvangen vermelden dat de koningin *Christina* vrij ernstig ongesteld is.

— Uit hoofde van den algemeenen feestdag vertrekt de post heden reeds ten één ure en is er geen fondsnotering.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten Julij.

Z. M. de Keizer van Rusland heeft bij een decreet van den 14den het voltrokken huwelijk des hertogs van Leuchtenbergs met de grootvorstin *Maria* bekend gemaakt. Daarbij wordt verklaard, dat de [illegible] en hem den titel van Keizerlijke Hoogheid verleend.

— Bijzondere brieven uit Berlijn melden, dat onlangs eene deputatie van het domkapittel van Posen en Gnesen is aangekomen. Deze deputatie was echter niet door Z. M. ontvangen, en had daarop de bedenkingen van het kapittel schriftelijk bij het bewind ingediend. Vermits de koning [illegible] naar Teplitz was vertrokken, en op het zoo even vermelde verzoekschrift geen antwoord was ingekomen, was de deputatie nu onverrigter zake naar Posen teruggekeerd, om daar de verdere ontwikkeling der zaak af te wachten.

— Te Darmstadt is den 26sten een russische veldjager met depeches van den Keizer aan Z. K. H. den groothertog aangekomen. Hij had de reis in acht dagen afgelegd.

— In berigten uit Konstantinopel van den 10den leest men nog het volgende: Zoo rustig de staat der openbare aangelegenheden zich na den dood des sultans liet aanzien, zoo zorgelijk is het thans daarmede gesteld op het berigt van de neerlaag van *Hafiz*-pacha en het onverklaarbaar gedrag van den groot-admiraal *Ahmed Fewzi*-pacha. De zedelijke kracht der regering is daardoor ten sterkste geschokt, en het is naauwlijks te denken, dat de tachtigjarige grootvizier *Chosrew*-pacha, wiens kunde men overigens regt laat wedervaren, het verloren vertrouwen weer zal kunnen herstellen. *Chosrew*-pacha is een bepaald voorstander van den vrede, en zou persoonlijk Frankrijk zijn toegedaan, gelijk dan ook de admiraal *Roussin* in hooge achting bij hem stond. Intusschen vreesde men, dat de aan de vertegenwoordigers der groote mogendheden door *Nuri*-Effendi gedane mededeelingen nopens de grondslagen van vrede, thans na de jongste gebeurtenissen door de zeker hooger gestemde eischen van *Mehemed-Ali* eenige wijzigingen zouden moeten ondergaan. De Porte scheen dan ook, niet ongeneigd om *Mehemed* in het bezit te laten van hetgeen hij tegenwoordig heeft, *met insluiting van Syrien*, en erfelijke heerschappij, onder de eenige voorwaarde van het betalen eener schatting. Onder de gunstige medewerking der vertegenwoordigers van de groote mogendheden, hoopte men dan eene beslechting van de vraagstukken in het Oosten te kunnen, schoon velerhande omstandigheden deze uitkomst konden vertragen. Men wist nog niet wat er met de vloot zoude gebeuren, [illegible]

zag men het berigt te gemoet van den indruk die de jongste gebeurtenissen in de binnenprovincien zoude maken; men was bezorgd voor de ontevredenen en woelzieken van allerlei aard.

In een naschrift van dit zelfde schrijven, wordt nader bevestigd, dat men de jongste nota van den franschen gezant voor den stervenden sultan geheim had gehouden. Ook het vroeger zeggen wordt hier bevestigd, van persoonlijken haat tusschen *Chosrew*-pacha en den grootadmiraal en aan dezen haat de oorzaak toegeschreven van het vertrek der vloot naar Rhodes. Aan een afval had *Ahmed* nimmer gedacht. Er was nu een gevolmagtigde aan hem gezonden om hem tot terugkeeren over te halen; een stap die door de diplomatie, inzonderheid door den franschen gezant ondersteund was, en op welks gelukken men hoop voedde.

Over den slag van Nisib waren nog slechts geruchten in omloop. Alleen wist men met zekerheid dat de neerlaag volkomen was en slechts kleine gedeelten van het leger waren overgebleven. Het leger zou omtrent 50,000 man zijn sterk geweest, het Egiptische leger ten minste 10,000 man zwakker. Aan dooden, gekwetsten en gevangenen, zou men omtrent 20,000 man verloren hebben; de gevangenen waren echter door *Ibrahim* vrijgelaten, met uitzondering van 4,000, die verlangd hadden bij de Egiptenaars te dienen. Het overschot van het leger des grooten heers, was in alle rigtingen heengevlugt. Deze gebeurtenis zou echter, naar de meening des schrijvers, het werk van den vrede niet stuiten. Te Konstantinopel zag men in 't geheel geen toerustingen meer maken; twee met munitie beladen schepen hadden bevel bekomen weder te ontladen.

De Porte was voornemens gezanten aan de groote mogendheden te zenden, om hen den dood van sultan *Mahmud* en de troonsbestijging van *Abdul Medschid* aan te kondigen.

In nog een ander berigt uit Konstantinopel, altijd van dezelfde dagteekening, wordt gezegd, dat een berigt van *Hafiz*-pacha, uit Malatia geschreven, over den slag aan den Euphraat is ontvangen. Schoon de inhoud nog niet bekend was, wilde men weten, dat de turksche veldheer zeer lakoniek gemeld heeft, dat het turksche leger was aangevallen geworden en het onderspit gedolven had. Hij, *Hafiz*-pacha, was naar Malatia teruggetrokken.

BELGIE.

BRUSSEL, den 30sten Julij.

De *Politique* vermeldt, dat de heeren *Smits*, directeur der belgische bank en *Desmet*, lid van de kamer van afgevaardigden, zich naar Parijs begeven, van gouvernementswege met eene zending belast in het belang der kwestie van het vlas.

— De opening der zijtakken van het kanaal van Charleroi is op den 8sten aanstaanden bepaald. De koning zou daarbij tegenwoordig zijn.

— De inspecteur-generaal der geneeskundige dienst *Vleminckx* heeft den uitgever van den *Belge* wegens laster voor de regtbank betrokken.

— Het geraamd budget der stad Brussel voor het tegenwoordig jaar bedraagt aan ontvangsten fr. 3,038,402, 47 en aan uitgaven fr. 2,702,494, 94; zoo dat er een voordeelig slot zijn van fr. 335,907,51. Deze voordeelige uitkomst belet echter niet, dat de stad een te kort heeft van 3,102,368 fr.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 31sten Julij.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 22sten Julij 1839, no. 37, zijn benoemd tot notarissen: te Rosendaal, mr. *E. F. th. van Wely*; te Akkrum, *J. S. Bokma*; te Zalt-Bommel, mr. *O. Blomhert*.

— Op 1 Julij jl. waren er voor de Nederlandsche marine in aanbouw:

Te Amsterdam: *Tromp* en *Piet Hein*, ieder van 74 stukken; *de Doggersbank*, van 60; *de Lek* en *Holland*, ieder van 44; *Medusa*, van 26; *de Zwaluw*, van 18; en *de Pijl*, van 14.

Te Rotterdam: *de Waal*, van 60 stukken; *de IJssel*, van 44; *Pallas*, van 22; *de Haai*, van 18; *de Hekla*, van 7.

Te Vlissingen: *de Ruiter*, van 74 stukken; *de Heldin*, van 22; *de Koerier* en *de Lijnx*, van 18.

— Uit een staat van de Nederlandsche marine op 1 Julij dezes jaars, blijkt, dat het vaste korps zee-officieren enz. als toen bestond uit: 1 Admiraal en kolonel-generaal, (Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden), vice-admiraals, 3, als: *O. [illegible]*, *[illegible]*, *Rusch*, *C. J. Wolterbeek* en Jhr. *A. C. Twent*; schouten bij nacht, 7; *A. W. de Man*, *P. Ziervogel*, *H. M. Dibbetz*, *E. Lucas*, *G. A. Roest*, *J. P. Machielsen* en *J. C. Rijk*; kapiteins 23; kapitein-luitenants, waaronder Z. K. H. *Willem Frederik Hendrik*, Prins der Nederlanden, 40; luitenants der 1ste kl., 28; idem der 2de kl., adelborsten der 1ste kl., 173; 33; officieren van gezondheid, als: chirurgijn-majoors van den 1sten rang 6; idem van den 2den, 9; idem van den 3den, 12; chirurgijns der 2de klasse, 14; idem der 3de kl., 29; schrijvers en Victualiemeesters, als: van de 1ste klasse, 6; idem der 2de klasse, 18; id. der 3de klasse, 18; adjunct-schrijvers 34; klerken 38. Dek- en onder-officieren, als: opper-stuurlieden der 1ste klasse, 7, idem der 2de kl. 9; opperschippers, 10; konstapel-majoors, 9; opper-timmerlieden, 5; tweede schippers 5; bootslieden 6; Konstapel 1; opper-zeilmaker, 1; eerste smid, 1; eerste kuipers, 2; botteliers; 6; 2de timmerman, 1; *Koninklijk instituut voor de marine te Medenblik*: Militaire beambten, 7; hoogleeraren, onderwijzers en civiele beambten 7; adelborsten op het instituut 78;

Korps mariniers, als: Tijdelijk inspecteur der mariniers, 1; kommandant (ad interim), 1; majoors, chefs der divisien 2; kapiteins; 9; 1ste luit., 10; 2de idem, 5; kap. kwartm., 1; 1ste luit. kwartm. 2; 2de idem, 1; 2de luit. administrateur van kleeding en wapening 1; chir.-majoor, 1; chirurgijn der 2de kl. 1.

— Zijne Majesteit heeft verordeningen vastgesteld ter verzekering van de rigtige nakoming der wettelijke bepalingen, zoo wegens het gewigt en de gehalte van de munt als omtrent de volkomen uitvoering van den muntslag. Daarbij is door Hoogstdenzelve tevens bepaald, dat bij het muntwezen, tot onderzoek en bepaling van de gehalte van het goud en zilver, twee essaijeurs zullen geplaatst zijn, waarvan de een aan het hoofdbestuur en de ander aan de dienst van 's Rijks munt te Utrecht zal verbonden wezen. Tot dat einde zijn voorloopig benoemd, tot essaijeur bij het hoofdbestuur van het muntwezen, *H. C. van Setten*, en tot essaijeur bij 's Rijks munt te Utrecht, *D. van Boom*.

TURKIJE.

Sultan Mahmoud is overleden; en in welken tijd! Het is verwonderlijk, hoe eene plotselinge ziekte hem eensslags heeft weggenomen, juist in een tijdstip dat hij volhield, den strijd te willen tusschen hem en Mehemed-ali. Zijn wil om te oorlogen bragt de geheele europesche diplomatie in verwarring; zijn dood heeft die verwarring echter niet weggenomen. De bevelen van den krijg te staken mogen gegeven zijn: de gebeurtenissen zijn niet te min voortgegaan. Maar zullen de europesche kabinetten, die zich het regt aangematigd hebben den sultan de wet voor te schrijven, nu beter uit de verwarring geraken, dan toen de sultan nog leefde? Zullen Engeland, Frankrijk, Oostenrijk en Rusland het eens worden, hoe de verschillen met Mehemed behooren bijgelegd of beslecht te worden? Zal men het verdeelingsstelsel van een' franschen afgevaardigden volgen; of zal men Rusland buiten spel trachten te houden? Zal Egipte aan Frankrijk of aan Engeland cijnsbaar zijn, en welk deel zal Oostenrijk erlangen? Nog zijn die drie mogendheden het niet eens onderling; maar als zij het eens zullen geworden zijn, zal Rusland dan daarmede genoegen nemen? Die dood van een in zijn soort groot man, hoe gewenscht en met vreugde te gemoet gezien zij in deze dagen ook moge geweest zijn, zal de gebeurtenissen nog meer verwikkelen, vooral thans, na den geduchten schok die het rijk door de vernietiging van het leger geleden heeft; en wee het land welks koning een kind is. Wat toch zal een onervaren jongeling vermogen, indien hij niet omgeven is van getrouwe aan hem persoonlijk bovendien verkleefde staatsdienaars? En kan men anderzijds verwachten, dat, bij den bestaanden afkeer en volkshaat tusschen de Turken en de Egiptenaars, de divan en de jeugdige sultan, zoo maar voortstoots het rijk zullen laten verdeelen? Het is een groot verlies ook voor de christenheid, dat de verdraagzame en verlichte Mahmoud is bezweken, voor dat hij aan zijne hervormingen de laatste hand heeft kunnen leggen, of dezelve door den duur des tijds onder zijn toezigt heeft zien bevestigd. Bij het verval der turksche natie was er een kloek vorst onontbeerlijk, en het is twijfelachtig of de jeugdige sultan zijns vaders wegen zal willen of kunnen bewandelen? Wanneer zijne jeugdige hart door verkeerde indrukken wordt vermeesterd, zal dan de europesche diplomatie niet evenzeer dien ontijdigen en vroegen dood des sultans bejammeren, dien zij nu even gewenscht als tijdig heeft geacht, omdat de sultan derzelver oogmerken dwarsboomde? En is het nu niet dubbel te vreezen, dat bij dien jeugdigen vorst de invloed van Rusland nog grooter zal worden dan te voren, juist daardoor, dat tot hiertoe in de kabinetten gevoerde strijd verandert in een openbaren oorlog, bij het razendste der tegenstrijdige belangen van Engeland, Frankrijk en Oostenrijk tegenover Rusland?

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND. — [illegible] *Gottingen* [illegible] beroep naar *Berlijn* aangenomen. — Het getal der studenten aan de hoogeschool te *Halle*, bedraagt tegenwoordig [illegible] dan in het vorig winter halfjaar. Van deze behooren 272 tot de theologische faculteit. — De vermaarde noordsche violist Ole Bull,

maakt tegenwoordig in het zuidelijk *Duitschland* buitengewonen opgang. Op den 10den werd door hem een concert te *Salzburg*, de geboortestad van MOZART, gegeven, waar hij algemeene bewondering verwekte. — De muzijk der opera *de Hugenooten* van MEYERBEER, is daar tegen te *Weenen*, wat den tekst betreft door een ander stuk: *De Gibellijnen te Pisa* geheeten, vervangen, met den meesten bijval opgevoerd. Te *Parijs* heeft men in de vorige week reeds de honderdste voorstelling van dit stuk gegeven. — Volgens een der duitsche bladen hebben de oostenrijksche boekhandelaars zich vereenigd, om aan den vorst VON METTERNICH eene memorie in te dienen, in welke zij den drukkenden toestand, waarin de Oostenrijksche boekhandel door het stelsel van censuur verkeert, uiteenzetten en om vrijgeviger bepalingen ten deze verzoeken.

FRANKRIJK. — Omtrent de wetenschappelijke expeditie rondom de wereld van den scheepskapitein DUMONT D'URVILLE met de beide schepen *Astrolabe* en *Zelée*, heeft men wederom tijdingen bekomen tot de helft van September des vorigen jaars. Na eenen gevaarlijken togt door het zuider-poolijs zijn de beide schepen den 29sten Mei 1838 te *Valparaiso* aangekomen. Van daar den togt langs de eilanden *Fernandes*, *Ambroise*, *Felix* voortzettende, bevonden zij zich in het laatst van Julij in de nabijheid der eilanden *Gambier* en *Crescent*. Den 2den Augustus ankerden de schepen te *Acamarou* en bleven van den 4den tot den 15den te *Mangareva*. Van daar werd de togt naar de *Marquisen-eilanden* voortgezet en kreeg men den 20sten de eilanden *Clermont* en *Serles* in het gezigt; den 28sten werd het anker te *Nouka-Hiva* geworpen. In het begin van September werd de expeditie voortgezet; na de eilandengroep *Pomotou* te hebben doorgezeild, kwamen de beide vaartuigen den 8sten te *Matavai* en zeilden omstreeks de helft van September de eilanden *Hamoa* om, om vervolgens het eiland *Wallis* aan te doen. Naar het gemaakt plan van den reistogt, moest de *Astrolabe*, na de aankomst der beide korvetten te *Amboina*, in de maand December de westkust (oostwaarts voor *Europa*) van *Nieuw-Holland* bezoeken en te *Hobart-Town*, op *Van Diemensland*, ankeren; maar men heeft berigten dat dit vaartuig aldaar den 20sten Januarij jl. nog niet was aangekomen, zoodat de reis langer zal duren dan het ontwerp was. — Luidens de jongste berigten was de gezondheidstoestand aan boord der schepen naar wensch en hadden de natuurkundigen reeds aanzienlijke verzamelingen bijeengebragt, terwijl de geleerden onafgebroken hunne waarnemingen voortzetteden.

VERSLAG van het Bestuur der Maatschappij tot Invoering der Zijdeteelt in Noord-Braband, gedaan namens Kommissarissen derzelve in de algemeene Vergadering van Deelgenooten, gehouden den 1st Julij 1839, op het Hoofd-Etablissement te St. Michiels-Gestel.

(Vervolg en Slot van ons No. 179.)

MIJNE HEEREN!

Ofschoon het winnen van Zijde in het groot, voor als nog niet in den uitgestrekten zin tot de werkzaamheden der Maatschappij kan behooren, aangezien men eerst een overvloedig voedsel moet hebben voor den Zijdeworm, eer men Zijde van groot belang kan winnen, en dat dus het *propageren* van een Moerbeziboom voor als nog het hoofddoel blijft, zoo heeft niet te min ook dezer dagen, even als vroeger eene opvoeding van Zijdewormen aan het Etablissement plaats, waarvan het resultaat onder uwe oogen is, op deze wijze werkende, worden de uitkomsten aangewezen welke men in het vervolg zal kunnen verkrijgen; daar nu de opvoeding der Zijdewormen reeds op eene niet onaanzienlijke schaal geschiedt, worden de personen, welke bij dezelve werkzaam zijn, geoefend en maken zich de behandelingen en verzorging van dit kostbaar insect eigen en raken zoo doende in staat ook aan anderen die te leeren.

Er is sedert men in het noordelijk Europa op het denkbeeld gekomen is Zijde te teelen, veel geschreven en getwist over de beste en doelmatigste haspels, en over de beste wijze om cocons af te haspelen; zonder alle deze opinien te beoordeelen zijn ook onder uw oog door den Directeur uitgevonden en alhier onder zijn opzigt vervaardigde Zijde-haspels, en Gij kunt thans, mijne Heeren! zien, dat de Zijde wordt afgehaspeld door Noord-Brabandsche kinderen, welke nimmer les van vreemde hebben gehad, en wie [illegible] zal iets van deze Zijde worden aangeboden, ten [illegible] die door deskundigen te laten onderzoeken, als [illegible] de italiaansche en fransche Zijde ten minste evenaart. Deze bewerking op die volmaakte wijze zal men ook te vergeefs zoeken bij anderen, welke de invoering der Zijdeteelt in ons Vaderland tot hier toe hebben ondernomen.

Ofschoon dan ook zoo als vroeger gezegd is, het winnen van Zijde het hoofddoel der Maatschappij voor als nog niet kan zijn, zoo hebben wij het gunstig vooruitzigt dat het tijdstip niet verre meer af is waarop de Noord-Brabandsche zijde, als een handels artikel, op onze markt zal gezocht worden.

Dat die handelsartikel niet tegen zal vallen, bewijzen u de voorwerpen, reeds vroeger van de Zijde op deze plaats gewonnen, vervaardigd en door Nederlanders bewerkt, welke alhier onder uwe oogen aanwezig zijn.

In den loop van dit jaar 1839 zijn een gedeelte der gebouwen welke voor de bedoelingen der Maatschappij niet geschikt waren geamoveerd en in het openbaar verkocht zoo als ook reeds voor een gedeelte verkocht zijn, de op het Etablissement aanwezige plantsoenen en boomen welke niet tot den werkkring der Maatschappij behooren; met den verkoop en opruiming dier plantsoenen zal Successivelijk worden voortgegaan naar mate men de gronden, waarop dezelve staan voor de uitbreiding der aanplanting zal benoodigd hebben.

Blijkens het notulenboek hebben kommissarissen, overeenkomstig Art. 18, der statuten in hunne eerste vergadering van den 18. Augustus 1838, tot Directeur van het Hoofd-etablissement aangesteld den Heer H. BERAIL, welke zij tevens hebben geemploieerd als hunnen Secretaris bij de vergadering van het Bestuur, welke maandelijksch regelmatig worden gehouden.

De tegenwoordigheid van dezen hoofdgeëmplooijeerde in ons midden verbiedt ons over zijne verdiensten en de wijze op welke hij de hem opgelegde verpligting volbrengt, uit te wijden; het vertrouwen hem door het Bestuur geschonken, is hier het beste bewijs hoe hetzelve over hem denkt.

De vervulling van den Post van Administrateur insgelijks bij Art. 18 der Statuten voorgeschreven, heeft het bestuur vermeent, voor als nog te moeten aanhouden; zoodanig een toch zoude men eenigzins ruim hebben moeten salarieeren en zijne werkzaamheden, waren voor alles nog niet van die uitgestrektheid als dezelve welligt later zullen kunnen worden.

De Agent van den Algemeenen Rijkskassier in de hoofdstad der Provincie, den heer A. SUYS, heeft zich intusschen wel willen belasten met de inning en de administratie der Gelden, zonder bezwaar voor de Maatschappij, en het aanleggen en houden der hoofdboeken van dezelve, heeft den Directeur van het Hoofd-Etablissement den heer H. BERAIL, op ons aanzoek welwillend op zich genomen.

Deze boeken tot den 30sten Junij ll. bijgewerkt, zijn onder uwe oogen en wij noodigen u welwillend uit, om dezelve te onderzoeken, ten einde te beoordeelen of er iets valt aan te merken op de orde, waarin dezelve gehouden zijn.

Het kapitaal der deelneming bij het passeren der Acte, groot *f* 19,800 is tot op dit oogenblik gekomen tot eene somme van *f* 29,500, zoodat er nog aan het primitief kapitaal ontbreekt *f* 5500. — Onder meer hebben de menigvuldige andere werkzaamheden tot nu toe belet, de vereischte demarches te doen, om ook deelgenooten voor deze som te vinden. Het bestuur vleit zich echter, dat het aan hetzelve zal mogen gelukken, de nog ontbrekende som ingeschreven te zien voor den 22sten Augustus aanstaande; ware dit het geval niet, zoude men moeten overgaan, om aan Z. M. onzen geëerbiedigden Koning, nog een jaar uitstel te vragen tot het plaatsen der overige aandeelen; hoe zeer dit bij andere Maatschappijen wel eens plaats grijpt, wenschte het bestuur dit gaarne te vermijden, en het zal niet noodig zijn hier uit te wijden, over de redenen welke het Bestuur nopen *dien* maatregel in *deze* onderneming te vermijden; zulk eene stap toch zoude niet doen blijken van de belangstelling der bewoners van deze Provincie in deze voor dezelfs welzijn heilvolle onderneming.

Gij, mijne Heeren! die deze belangstelling door uwe daden hebt aan den dag gelegd, kunt dit nog verder doen, door de deelneming bij anderen te bevorderen, en hiertoe, durft het Bestuur met vertrouwen uwen medelen invloed, zoo wel als uwen reeds betoonde ijver en belangstelling in de zaak zelve, inroepen.

Van dit ingeschreven kapitaal is vooreerst slecht 60 procent opgevraagd en voor de behoeften van de onderneming aangewend; van het spoedig plaatsen der overige aandeelen en van den uitslag der poging door het Bestuur, bij H. H. Gedeputeerde Staten der Provincie aangewend, zal het afhangen, of ook over de overige 40 pCt. al of niet vooreerst zal gedisponeerd worden.

De provisioneele Commissie en later het Bestuur der Maatschappij, heeft zich reeds een en andermaal aan H. H. Gedeputeerden Staten dezer Provincie ten gevolge van derzelver gunstige toezeggingen deswegens bij derzelver Besluit van den 24sten October 1837. L. AA. gegeven, geaddresseerd ter bekoming eener subsidie aan het fonds der Maatschappij tot ondersteuning en bevordering van derzelver, als algemeen nuttige bekende onderneming; zoo mede ter verkrijging eener jaarlijksche toelage aan den Directeur van het Hoofd-Etablissement uit de provinciale fondsen ter bevordering der Nijverheid bestemd.

Het spreekt van zelve, dat het welslagen van deze poging een sterke steun voor de Maatschappij zoude zijn.

Reeds dadelijk na de benoeming van het Bestuur der Maatschappij heeft Jonkheer Mr. C. X. VERHEYEN, uit hoofde zijner veelvuldige ambtsbetrekkingen en de daaruit voortvloeijende werkzaamheden zich genoodzaakt gevonden, voor zijne benoeming als Kommissaris te bedanken; van drie notabelen welke wij ter ondersteuning bij de werkzaamheden onzer vergaderingen achtereenvolgens hebben uitgenoodigd, heeft alleen Jonkheer J. BOWENS zich in de gelegenheid bevonden, om zijne bestendige hulp te verleenen, waarvoor wij hem allen dank verschuldigd zijn.

Ingevolge art. 15 der Statuten, zullen wij na afloop van dit verslag aan u voordragen, een drietal, ten einde uit dezelve door u den nieuwen Kommissaris ter vervulling der ontstane vacature zoude kunnen gekozen worden en een notabele ter vervanging van den aftredende aan u voorstellen.

Eindelijk heeft het bestuur de Eer, hiernevens over te leggen afschrift van de Balans van het afgeloopen Boekjaar, eindigende den 31. December 1838, welke balans met de Hoofdboeken der Maatschappij hier tegenwoordig door ul. kan worden geëxamineerd en vergeleken, op zoodanige wijze als door ul. best zal worden geoordeeld.

Daar het Hoofd-etablissement eerst op den 13 October ll. aan de Maatschappij in eigendom is overgegaan, zoo spreekt 't van zelf dat, in dit korte tijd bestek op deze balans geene winst of verlies kan verwacht of gevonden worden.

Zie daar, Mijne Heeren! een kort verslag van de werkzaamheden van Kommissarissen, uitmakende het Bestuur van de Maatschappij tot op dezen dag; naar hun beste weten en inzage, hebben zij de werkzaamheden bestuurd en geleid, zoo als ten meeste voordeele en ter bereiking van derzelver groot oogmerk hun nuttig en doelmatig toescheen, voor zoo verre de aanwezige middelen het toelieten. Bij meerdere middelen zouden zij meerdere kracht aangewend hebben en het doel reeds nader bij zijn gekomen; zij hopen en vertrouwen dat het aan deze middelen bij vervolg niet zal ontbreken, dit vooruitzigt alleen kan hun verder bemoedigen om de waarlijk niet geringe taak der moeijelijkheden op zich te nemen, welke aan hunne betrekking verknocht is, en welke zij alleen op zich hebben genomen om bevordelijk te zijn aan het welzijn van de Provincie, door het behouden en uitbreiden der reeds, op zulk eene loffelijke wijze daargestelde pogingen tot invoering eener zeer belangrijke tak van volksvlijt, welke met de belangen van Landbouw, Koophandel en industrie in een gelijk naauw verband staat.

Mogten door u mijne Heeren! gedurende de voordragt van dit verslag eenige aanmerkingen zijn opgeteekend, mogten door u eenige inlichtingen worden verlangd, wij wenschen dezelve te beantwoorden en zijn bereid dezelve te geven en zoo moge dan door onze vereenigde pogingen het in de aarde geworpen en thans reeds ontkiemende zaad, eenmaal rijke vruchten dragen tot heil van *Volk* en *Vaderland!!*

*** Heden morgen ten vijf ure ontsliep voor beter leven, na eene langdurige ongesteldheid en bijkomende koortsen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot JOACHIM ADOLF BROESE, in den ouderdom van ruim 55 Jaren, diep betreurd door mij, mijne kinderen en behuwd kinderen.

KAMPEN, Wed. J. A. BROESE.
den 29. Julij 1839. Geb. F. TEN CATE.

*** De ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Breda*, Provincie *Noord-Braband*, heeft bij Vonnis van den drie-en-twintigsten Julij 1800 negen-en-dertig, behoorlijk geregistreerd en beteekend, ten verzoeke en op de vervolging van ANNA ADRIANA KOSTERMANS, Dienstbode, wonende te *Breda*, diens Broeder CORNELIS KOSTERMANS, Particulier, gedomicilieerd te *Breda*, onder Curatele gesteld.

Voor Extract conform, voormeld Vonnis opgemaakt door mij ondergeteekende Procureur van gemelde A. A. KOSTERMANS, om te worden bekend gemaakt, overeenkomstig de bepalingen van art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

BREDA, den een en dertigsten Julij 1800 negen-en-dertig.

KLEYN.

STAD ANTWERPEN.

HERAENBESTEDING

VAN HET WEGRUYMEN VAN TWEE KISTDAMMEN UYT HET GROOTE DOK.

BERIGT.

Borgemeester en Schepenen verwittigen het publiek dat zy, op Zaterdag 17 Augusty aenstaende, op den middag, in de groote zael van het Raedhuys, zullen overgaen tot de heraenbesteding van het wegruymen van twee kistdammen uyt het groote Dok.

Het plan en het kohier van voorwaerden liggen, ter inzage der liefhebbers, op den 1.e bureau van het Stedelyk Bestuer.

Ten eynde een gedacht te geven van de belangrykheyd van het onderhavige werk, vermeent men hier te moeten melden dat er, overeenkomstig de plaets gehad hebbende peylingen, ongeveer 14,000 ellen kubiek weg te ruymen zullen zyn. Het Bestuer stelt zich echter niet verantwoordelyk voor deze waerdering, en laet dezelve over aen het nader onderzoek van de heeren ondernemers.

Gedaen ten Stads-Raedhuyze, den 20. July 1839.

Den Borgemeester,
GERARD LE GRELLE,
Ter Ordonnantie, DEN SECRETARIS,
VERBEENS.

*** Wegens STERFGEVAL wordt TE KOOP aangeboden: Eene, sedert onheugelijke jaren te *Amsterdam* gevestigde FABRIEK voor GOUD- en ZILVERDRAAD, GALONNEN, PASSEMENTEN, EPAULETTES en verdere MILITAIRE ORNAMENTEN. Voorts ZIJDEN-TWIJNDERIJ en LINT-FABRIEK, met al derzelver vaste en losse GEREEDSCHAPPEN, enz. Nader onderrigt te bekomen, mits Brieven *franco*, bij den Boekverkooper J. BEKOUW, in de Kalverstraat, Letter A, N°. 157, te *Amsterdam*.

K. H. BODE, Notaris te *'s Princenhage*, zal, op den 7. Augustus 1839, publiek Veilen en op den 21. derzelver maand Verkoopen, telkens des avonds ten 6 ure, bij J. VAN BECKHOVEN, te *'s Princenhage:*

Een LOGEMENT en UITSPANNING, genaamd *DE GROOTE ZWAAN*, voorzien van verscheiden Groote en Kleine BENEDEN- en BOVEN-KAMERS, ZOLDERS, KELDERS, ruime STALLING, ACHTER-KOOI, TUIN en ERVE, staande te *'s Princenhage*, op de Markt, Kadaster Blok A Sectie O, N°. 256 en 257, groot 7 Roeden, 15 Ellen.

Verhuurd aan J. VAN BECKHOVEN voor *f* 500 's jaars.

VOOR HET RIJK.

BEKENDMAKING.

Op den *twaalfden* Augustus 1839 en volgende dagen, des namiddags ten twee ure precies, zal, ten Kantore van A. DE BERGH, Ontvanger der In- en Uitgaande Regten en Accijnsen te *'s Hertogenbosch*, Hoofdplaats der Provincie *Noord-Braband*, ingevolge daartoe op hem verleende Autorisatien, ten overstaan van den Heere Arrondissements-Inspecteur aldaar, publiek, ten zijnen huize om kontant geld worden Verkocht, de navolgende GOEDEREN, waarvan de gedrukte specificatien ten Kantore voornoemd verkrijgbaar zullen worden gesteld, en welke Goederen zullen te zien wezen den *tienden* bevorens, van des voormiddags 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 5 uren.

Een groote partij Mans, Vrouwen en Kinder KOUSSEN. Katoenen Vrouwen en Kinder BORSTROKKEN, Katoenen Mans en Kinder SLAAPMUTSEN. Eenige Stukken en Lapjes KATOEN en PILOUW. ZAKDOEKEN en BONTEN. BEDDENTIJKEN. Een stuk FLENEL. Eenig NAAIGAREN. Katoenen DEKENS. Dames LAARSJENS en SCHOENEN. SCHRIJFPENNEN. SPEELKAARTEN. SCHRIJF en ander PAPIER. Roomsche KERKBOEKEN. Eenige Fransche BOEKWERKEN. Twee-en-zeventig vellen bereid SCHAPENLEDER. PETTEN van Laken en anderen; KLEPPEN en STORMBANDEN. Zeven ponden IJzeren HOEFNAGELS. Eenig VLAS en HENNIP.

ZEGT HET VOORT.

*** Van de MILITAIRE BIBLIOTHEEK, in 10 Deelen kompleet, waarvan reeds vroeger verschenen zijn:

1°. H. v. BRANDT, Taktiek der 3 Wapens . . . . . *f* 2,40.
2°. G. v. DECKER, Strategie . . . . . » 1,40.
3°. H. v. BRANDT, De Kleine Oorlog . . . . . » 2,40.
4°. F. A. O'ETZEL, De Terreinleer . . . . . » 2,25.
5°. J. G. W. MERKES, Versterkingskunst . . . . . » 2,80.

Zien thans bij de Uitgevers dezer, BROESE & COMP., het licht en zijn aan de HH. Inteekenaars verzonden:

6°. C. v. CLAUSEWITZ, De Russische Veldtogt van 1812 met eene Kaart . . . . . *f* 2,50.
7°. ——————— De Veldtogt van 1813 tot op den wapenstilstand, en de Veldtogt van 1814 in Frankrijk. » 1,80.

Ter perse zijn:

8°. C. VON CLAUSEWITZ, De Veldtogt van 1796 in Italie.
9°. ———————, — — — 1799 in Italie en Zwitserland, 2 Deelen.
10°. ———————, De Veldtogt van 1815, 1 Deel.

Hiervan zal nog in den loop van dit jaar het licht zien: *de Veldtogt van* 1815; als het best geschikt om op de Veldtogten van 1812, 1813 en 1814, het eerst te volgen.

De Inteekening op de geheele Serie der MILITAIRE BIBLIOTHEEK, in 10 Werken bestaande, blijft nog opengesteld voor zoo ver de voorhanden voorraad der Werken N°. 1—5 strekt; terwijl de Uitgevers, om aan de vele aanvragen gevolg te geven, te rade geworden zijn, om de Veldtogten van den Generaal CLAUSEWITZ op zich-zelve gezamenlijk, (en dus buiten de bovenvermelde vijf eerste Werken der Militaire Bibliotheek) verkrijgbaar te stellen, tegen eene verhooging van 10 pCt. boven den prijs, waarvoor dezelve aan de Heeren Inteekenaars op de geheele Militaire Bibliotheek worden afgeleverd.

Te BREDA, bij BROESE & COMP Boekdrukkers en Boekverkoopers.